

Kleine windmolens, meer en meer een vertrouwd beeld in Vlaanderen

Tekst en beeld: Luc Maertens

In tegenstelling tot zonnepanelen, was tot en paar jaar terug de aanwezigheid van windmolens op landbouwbedrijven een grote zeldzaamheid. Problemen met vergunningen, rendabiliteit en beschikbaarheid van gepaste modellen waren de voornaamste struikelblokken voor onze veeteeltbedrijven. Maar een grote kentering is ingetreden met het type 'kleine windmolens van EAZ Wind (≤15m masthoogte) die nu aan een versneld tempo in het Vlaamse landschap te zien zijn. We gingen op reportage bij een jonge pluimveehouder die recent investeerde in zo'n type windmolens en vroegen naar zijn motieven en ervaringen.

Bedrijfsschets

In het heuvelende West-Vlaamse landschap nabij Dadizele is het mooie en zeer verzorgde opfokbedrijf van Renaat Vanrolleghem (35) gelegen. Als zoon van een vermeerderaar van zware moederdieren was Renaat al vroeg door de microbe gebeten. In de nabije omgeving konden ze een ouder legkippenbedrijf aankopen in 2008. Na de nodige afbraakwerken en het bekomen van de vergunningen voor nieuwe stallen kon in 2011, de toen nog maar 23-jarige Renaat samen met echtgenote Marieke (35), zijn eigen vermeerderingsbedrijf uitbouwen. In de 4 stallen met een

capaciteit van 40.000 dieren worden, voor broeierij Ghekiere, Ross moederdieren aangehouden. Renaat, samen met Marieke en een halftijdse arbeidskracht staan in voor de werkzaamheden.

Deze dynamische jonge ondernemer was reeds een tijdje aan het uitkijken om zijn energiekosten te drukken. Een eerste aanzet in 2019 om eventueel een middelgrote windmolen te plaatsen botsten voornamelijk op het vinden van een betrouwbare aanbieder als op economische haalbaarheid. "De vergunning die voor dit type door de provincie moet verleend worden was niet direct het probleem maar ik was niet overtuigd van de kwaliteit en het rendement van het draaimolen type die de Waalse aanbieder me voorstelde", aldus Renaat. "De piste van een middelgrote windmolen heb ik dan verlaten en keek uit naar kleinere types die veel minder of niet als storend in het landschap beschouwd worden. Begin 2022 kwam ik in contact met EAZ en is alles in een stroomversnelling gekomen"

Kleine windmolens worden niet meer als storend in het landschap aanzien

Het traject

"Met EAZ en hun Belgische verantwoordelijke Tom Vergauwe hadden we direct een goed contact, waarbij de diverse aspecten (economisch al dan niet interessant, haalbaarheid vergunning etc..) eerst uitvoerig samen met ons overlegd en goed onderzocht werden vooraleer tot een eventuele investering over te gaan",

geeft een opgetogen Renaat me mee. "EAZ Wind ontzorgt de aanvrager van A tot Z en ook de korte en snelle procedure, nauwelijks 1 jaar tussen de opstart studie en het operationeel zijn van de windmolens, heb ik als zeer positief ervaren".

Gezien de zeer recente plaatsing (dit voorjaar) kon de bedrijfsleider niks concreet meegeven wat rendabiliteit of afschrijvingstermijn betreft. Wel dat hij zijn bedrijfsvoering aan het aanpassen is om de energievraag van zijn bedrijf af te stemmen op de energieproductie. Zo wordt gemikt dat de windenergie vooral instaat om maximaal in te staan voor het constante verbruik terwijl de zonnepanelen bv. de sterk verhoogde ventilatiekosten in de zomer moeten opvangen.

Energiescan

Intussen is Tom Vergauwe (verantwoordelijke EAZ-België) toegekomen op het pluimveebedrijf om meer specificaties en duiding te geven. "Het begeleiden van het proces, we spreken liever van een globaal ontzorgen, bestaat uit verschillende etappes, waarvoor we volledig instaan. De eerste stap is een 'energiescan' van het bedrijf om vooral na te gaan of het interessant is. Een energieprofiel van het bedrijf wordt gemaakt, de mogelijke inplantingsplaats op het bedrijf (windstudie) en hoeveel de kleine windmolen(s) van de fossiele energie kan overnemen. Ook bekijken we in samenwerking met Fluvius of de elektrische installatie (**netstudie**) conform is of investeringen vraagt. Elektriciteit produceren om op het net te stoppen is niet direct interessant of aan de orde. Enkel indien deze 'energiescan' positief is, en dit is niet altijd zo, maken we daarna een voorstel over aan de aanvrager".

Renaat Vanrolleghem en echtgenote Marieke samen met Tom Vergauwe (Verantwoordelijke EAZ Wind België) die voor het ganse traject instond.

Vergunning

De meeste landbouwbedrijven vallen onder klasse 1 of 2. In het eerste geval is het de provincie die de vergunning aflevert na gunstig advies van de gemeente. Voor klasse 2 is dit omgekeerd. "De aanvraag doen we het liefst zelf omdat dit 'gevoeliger' ligt voor de landbouwer en de omgeving", geeft Tom Vergauwe mee. "De laatste jaren zijn de meeste gemeentebesturen wel veel positiever voor onze kleine windmolens, nu ze geen zeldzaamheid meer zijn en ook het politiek draagvlak ervoor veel groter is. Ook het provinciaal kader is zeer positief voor kleine windmolens".

"Wat wel zeer gevoelig ligt is dat het geen storend element in het landschap mag zijn, wat niet door iedereen op dezelfde manier geïnterpreteerd wordt. Verder zijn er risicogebieden waar bijvoorbeeld veel vogels en vleermuizen voorkomen en dan is een passende beoordeling (natuurtoets)

noodzakelijk. Deze moet kunnen aantonen dat de windmolen geen effect heeft".

Kostprijs – duur procedure

"Met de volledige 'ontzorging' inbegrepen komen we aan een investering van circa € 90.000. Gelukkig is er de vernieuwde VLIF subsidiëring waardoor het steunbedrag voor een jonge boer snel kan oplopen tot € 30.000 (zie kaderstuk). Er zijn verschillende factoren die bepalen of het interessant is. De energiescan van het bedrijf maakt veel duidelijk maar vanaf een verbruik van 25.000 kWh/jaar is dit meestal het geval. Ook raden we een combinatie met zonnepanelen aan om in de behoefte van energie te voorzien en zo tot een grotere onafhankelijkheid van het net te komen".

"Het volledig traject (opstarten studie tot gebruiksklare installatie) kunnen we gemiddeld in minder dan 1 jaar verwezenlijken, zoals op dit bedrijf Vanrolleghem. Wegens de vele aanvragen is er nu wel

EAZ staat in voor zowel de energie-scan, de vergunning als de gebruiksklare installatie

een leveringstermijn en start de opbouw zo'n 3-4 maand na afleveren van de vergunning. EAZ Wind is in hun thuishaven Groningen nu de productie aan het opschalen want een 75 tal installaties zitten in de pijplijn", aldus Tom Vergauwe. Op mijn vraag hoeveel installaties er nu reeds geplaatst zijn in Vlaanderen antwoordt Tom Vergauwe dat er nu reeds 75 operationeel zijn, waarvan zowat 1/3de op pluimveebedrijven. De meeste bedrijven starten met één molen en afhankelijk van het energievraag wordt er later eventueel een 2de bijgeplaatst

Op het mooi verzorgde vermeerderingsbedrijf Vanrolleghem te Gheluwe werd onlangs geïnvesteerd in deze kleine windmolen.

Kostprijs met vernieuwde VLIF tussenkomst

Sedert vorige maand is de vernieuwde VLIF-regelgeving, met verhoogde steun, van toepassing. Voor een investering in alternatieve energieproductie (o.a. windmolens) is een steun van 40 tot 50% (ingeval jonge landbouwer) voorzien. Let wel op dit is een normbedrag dat berekend wordt op het nominale vermogen van de omvormer (bv. 15.000 watt).

Bij het huidige normbedrag (4 euro/watt) komen we aan € 60.000 en hierop is de 40% of 50% VLIF subsidie van toepassing of respectievelijk € 24.000 en € 30.000. De totale investering (circa € 90.000) wordt daardoor teruggebracht tot een € 60.000/molen.